

**РЕПУБЛИКА СРПСКА
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЈЕТЕ И КУЛТУРЕ
СИНДИКАТ ОБРАЗОВАЊА, НАУКЕ И КУЛТУРЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

**ПОСЕБНИ КОЛЕКТИВНИ УГОВОР
ЗА ЗАПОСЛЕНЕ У ОБЛАСТИ ОБРАЗОВАЊА И КУЛТУРЕ
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

Бања Лука, август 2022. године

На основу члана 240. став 3. Закона о раду („Службени гласник Републике Српске“, бр. 1/16, 66/18, 91/21 – Одлука Уставног суда Републике Српске и 119/21), члана 18. став 2. Закона о платама запослених у основним и средњим школама и ђачким домовима у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“, бр. 11/19, 105/19, 49/21, 119/21 и 68/22) и члана 15. став 2. Закона о платама запослених у области културе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, бр. 11/19, 105/19, 49/21, 119/21 и 68/22), министар просвјете и културе, по овлашћењу Владе Републике Српске и Синдикат образовања, науке и културе Републике Српске закључују

ПОСЕБНИ КОЛЕКТИВНИ УГОВОР ЗА ЗАПОСЛЕНЕ У ОБЛАСТИ ОБРАЗОВАЊА И КУЛТУРЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

(1) Посебним колективним уговором за запослене у области образовања и културе Републике Српске (у даљем тексту: Колективни уговор) уређују се права, обавезе и одговорности радника и послодаваца који проистичу из рада и по основу рада, међусобни односи радника и послодаваца и друга питања која нису на потпун и цјеловит начин уређена Законом о раду, Законом о платама запослених у основним и средњим школама и ђачким домовима Републике Српске, Законом о платама запослених у области културе Републике Српске, законима којим се уређује област предшколског, основног, средњег, специјалног и умјетничког васпитања и образовања, ученичког стандарда и у области културе (у даљем тексту: закони дјелатности) и Одлуком о утврђивању увећања плате, висине примања по основу рада и висине помоћи раднику, поступак колективног преговарања, међусобни односи учесника у закључивању колективног уговора и друга питања од значаја за уређивање односа између радника и послодаваца.

(2) Одредбама овог колективног уговора не може се утврдити мањи обим права од права која су одређена Законом о раду, законима дјелатности и Одлуком о утврђивању увећања плате, висине примања по основу рада и висине помоћи раднику.

(3) Послодавцем, у смислу овог колективног уговора, сматра се јавна установа у области васпитања, образовања и културе која раднику на основу уговора о раду даје запослење.

(4) Синдикатом, у смислу овог колективног уговора, сматра се Синдикат образовања, науке и културе Републике Српске.

Члан 2.

Овај колективни уговор односи се на све послодавце и запослене у области: предшколског, основног, средњег, специјалног и умјетничког васпитања и образовања, ученичког стандарда и у области културе, којима је оснивач Република Српска (у даљем тексту: Република) или јединица локалне самоуправе и имају сједиште на територији Републике.

II ЗАКЉУЧИВАЊЕ И ПРИМЈЕНА УГОВОРА О РАДУ

Члан 3.

Услови за закључивање уговора о раду, пробни рад, рад радника у другом мјесту, рад радника у посебним случајевима, допунско оспособљавање, стручно образовање, обављање послова ван просторија послодавца, рад приправника уређени су законским прописима којим се дефинишу радни односи, законима дјелатности и Одлуком о утврђивању увећања плате, висине примања по основу рада и висине помоћи раднику.

III РАДНО ВРИЈЕМЕ

Члан 4.

- (1) Редовно радно вријеме распоређује се у петодневној радној седмици.
- (2) Распоред радног времена, дневни и седмични одмор прецизирају се актом установе.

IV ОДМОР И ОДСУСТВО

1. Годишњи одмор

Члан 5.

- (1) Годишњи одмор утврђен Законом о раду увећава се по један дан за сваке четири навршене године радног стажа.
- (2) Годишњи одмор увећава се:
  - 1) самохраном родитељу, стараоцу и усвојоцу са малољетном дјецом до седам година за два дана,
  - 2) родитељу, стараоцу и усвојоцу хендикепираног дјетета за три дана,
  - 3) инвалиду рада и ратном војном инвалиду за два дана.

(3) У дане годишњег одмора не рачунају се дани седмичног одмора, празници у које се не ради и вријеме привремене неспособности за рад.

(4) Раднице које раде на пословима наставе и које за вријеме школског распуста користе породилско одсуство годишњи одмор за текућу календарску годину користе по закључивању породилског одсуства.

(5) Радници који у току наставног процеса испуне услове за старосну пензију годишњи одмор користе прије испуњења услова за одлазак у пензију.

(6) Годишњи одмор за запослене у предшколским установама може се увећати:

1) васпитно-образовном раднику седам дана,

2) стручном сараднику пет дана,

3) васпитно-образовном раднику који примјењује програме предшколског васпитања и образовања ради подршке дјечи са сметњама у психофизичком развоју девет дана.

2. Плаћено одсуство

Члан 6.

(1) Радник има право на плаћено одсуство у трајању до пет дана у календарској години у сљедећим случајевима:

1) приликом склапања брака – пет радних дана,

2) у случају смрти члана уже породице – пет радних дана,

3) у случају смрти члана шире породице – два радна дана,

4) у случају теже болести члана уже породице – три радна дана,

5) у случају теже болести члана шире породице – два радна дана,

6) приликом рођења дјетета – три радна дана,

7) приликом вјенчања дјетета – два радна дана,

8) добровољног давања крви – два радна дана за свако давање крви,

9) пресељења у други стан – два радна дана,

10) елементарне непогоде којом је угрожена егзистенција радника и његове породице – три радна дана,

11) у случају образовања и усавршавања на захтјев послодавца и на властити захтјев у складу с образовним програмом,

12) у случају синдикалног образовања и усавршавања на курсевима и семинарима током трајања курсева и семинара,

13) за полагање стручног испита – један радни дан,

14) у осталим случајевима утврђеним појединачним колективним уговором у предшколским установама.

(2) Плаћено одсуство из става 1. овог члана не може бити дуже од пет радних дана у току једне календарске године, осим у случају смрти члана уже породице.

(3) Радник, у случају потребе, може у току календарске године користити плаћено одсуство по више основа.

(4) Изузетно од става 2. овог члана, у оправданим случајевима послодавац може, на захтјев радника, одобрити плаћено одсуство дуже од пет радних дана у току календарске године у оправданим случајевима, а не дуже од 15 радних дана.

(5) Уз захтјев за коришћење плаћеног одсуства по свим основима потребно је приложити одговарајући доказ о постојању случаја за који се тражи плаћено одсуство.

(6) Чланом уже породице, у смислу овог члана, сматрају се брачни и ванбрачни супружници, њихова дјеца (брачна, ванбрачна и усвојена), пасторчад, дјеца узета под старатељство и друга дјеца без родитеља узета на издржавање, мајка, отац, очух, маћеха, усвојилац, а дјед и баба по мајци и по оцу, браћа и сестре, ако живе у заједничком домаћинству.

3. Неплаћено одсуство

Члан 7.

(1) Раднику се може одобрити неплаћено одсуство до годину дана ради:

1) обављања неодложних личних и породичних послова које је радник дужан образложити у свом захтјеву,

2) припремања и полагања испита на високошколској установи или другој образовној организацији и припремања магистерија или доктората, уколико се радник не образује у интересу послодавца,

3) посјете члану породице који живи у иностранству,

4) стручног усавршавања у иностранству, уколико усавршавање није на захтјев и у интересу послодавца,

5) његе тешко обољелог члана породице,

6) у другим оправданим случајевима.

(2) За вријеме неплаћеног одсуства права и обавезе радника по основу рада мирују, а трошкове пензијског и инвалидског осигурања сноси корисник неплаћеног одсуства.

V ЗАШТИТА РАДНИКА

1. Заштита на раду

Члан 8.

(1) Послодавац је дужан обезбиједити услове рада и све потребне мјере личне и колективне заштите на раду којима се штити физичко и психичко здравље и лична и колективна безбједност радника у складу са Законом о раду, Законом о заштити на раду и другим прописима из области заштите на раду.

(2) Трошкове мјера заштите на раду сноси послодавац.

(3) Послодавац је обавезан да све раднике осигура код осигуравајућег друштва – колективно осигурање од посљедица повреде на раду или у вези са радом.

(4) Начин и поступак остваривања адекватних услова рада и заштите на раду уређују се правилником о раду, правилницима које доносе надлежна министарства и Законом о заштити на раду.

Члан 9.

Посебна заштита малољетника, жена и материнства, болесних и лица са инвалидитетом уређена је Законом о раду.

VI ПЛАТЕ И НАКНАДЕ

(Чл. 14, 15. и 16. односе се само на запослене у предшколским установама.)

1. Основна плата

Члан 10.

(1) Основна плата обрачунава се мјесечно за пуно радно вријеме према радном мјесту и одговарајућој платној групи и платној подгрупи, односно коефицијенту.

(2) Основна плата из става 1. овог члана је производ цијене рада као израза вриједности за најједноставнији рад и коефицијента утврђеног према платној групи и платној подгрупи.

(3) Плата радника увећава се по основу стажа осигурања у складу са законским прописима којима се прописују плате, а за запослене у предшколским установама које се финансирају из буџета јединице локалне самоуправе у складу са прописима јединице локалне самоуправе.

(4) Накнаде за топли оброк и регрес урачунате су у износ основне плате из става 2. овог члана и не могу се посебно исказивати, осим за запослене у предшколским установама које се финансирају из буџета јединице локалне самоуправе.

(5) Цијену рада утврђују Влада Републике Српске (у даљем тексту: Влада) и Синдикат образовања, науке и културе Републике Српске.

(6) Цијену рада у предшколским установама које се финансирају из буџета јединице локалне самоуправе утврђују послодавац и синдикат у установи и она не може бити мања од цијене рада утврђене ставом 5. овог члана.

Члан 11.

Раднику који ради краће од пуног радног времена основна плата утврђује се сразмјерно радном времену које је провео на раду.

Члан 12.

(1) Основна плата приправника износи 80% плате радног мјеста на које је распоређен.

(2) Радник који нема прописану стручну спрему (неверификовани радник), а привремено обавља послове због недостатка кадра са прописаном спремом, прима плату 30% мању од верификованог радника истог степена стручне спреме.

Члан 13.

У случају када је износ основне плате радника за пуно радно вријеме обрачунат у складу са законима дјелатности и овим колективним уговором испод износа најниже плате у Републици, раднику се исплаћује најнижа плата.

Члан 14.

За обављени рад раднику у предшколским установама припадају плата и накнаде у складу са Законом о раду и колективним уговором.

Члан 15.

(1) Запослени у предшколским установама разврставају се у платне групе са платним коефицијентима који не могу бити нижи од:

1) прва платна група – послови на којима се не захтијева стручност неквалификовани (НК) радник 8,56,

2) друга платна група – послови на којима се захтијева стручност која се стиче средњим образовањем у трајању од три године (квалификовани (КВ) радник – III степен) 9,24,

3) трећа платна група – послови на којима се захтијева стручност која се стиче средњим образовањем у трајању од четири године (средња стручна спрема (ССС) – IV степен) 9,50,

4) четврта платна група – послови на којима се захтијева стручност која се стиче специјализацијом на основу стручности средњег образовања (висококвалификовани (ВКВ) радник – V степен) 10,64,

5) пета платна група – послови на којима се захтијева стручност која се стиче вишим образовањем (VI степен) 10,80

6) шеста платна група – послови на којима се захтијева стручност која се стиче високим образовањем (висока стручна спрема (ВСС) – VII степен) ..... 12,65.

(2) Средства за плате запослених у предшколским установама обезбјеђују се у буџетима јединица локалне самоуправе.

(3) Колективним уговором код послодавца одређује се коефицијенти за свако радно мјесто по утврђеној систематизацији послова и радних задатака.

Члан 16.

(1) Запосленима у предшколским установама послодавац исплаћује:

1) трошкове једног топлог оброка за вријеме једног радног дана, као и у случају обављања прековременог рада дужег од три часа дневно, ако код послодавца није организована исхрана радника,

2) регрес за коришћење годишњег одмора,

3) зимницу и огрјев.

(2) Висину накнада из става 1. овог члана утврђују послодавац и синдикат у установи својим актом.

2. Увећање основне плате

Члан 17.

(1) Основна плата запослених у области образовања и културе увећава се по основу:

1) рада ноћу 35%,

2) рада на дане државних празника и у друге дане у које се по закону не ради 50%.

(2) Наставно особље у школама остварује право на увећање основне плате за рад преко норме, у складу са подзаконским прописима којима се прописује финансирање основних и средњих школа.

Члан 18.

(1) За све раднике запослене у основним школама које су удаљене од центра општина 15 километара основна плата се увећава за 2%.

(2) За сваки наредни километар удаљености додаје се увећање основне плате за 0,1%, а највише за 3%.

(3) За све раднике запослене у основним и средњим школама које се налазе на територији општина: Берковићи, Љубиње, Калиновик, Трново, Хан Пијесак, Рудо, Чајниче, Оштра Лука, Крупа на Уни, Дринић, Купрес, Кнежево, Шековићи и Осмаци основна плата се увећава за 5%.

Члан 19.

У основним школама које имају преко 24 одјељења секретару и рачуновођи, ако школа нема административно-финансијског радника, основна плата увећава се за 0,1% за свако одјељење преко 24.

Члан 20.

(1) Наставнику разредне nastave који ради у комбинованом одјељењу основна плата увећава се:

- 1) за комбинацију од два разреда 6%,
- 2) за комбинацију од три разреда 9%,
- 3) за комбинацију од четири разреда 11%,
- 4) за комбинацију од пет разреда ..... 13%.

(2) Наставнику предметне nastave који ради у комбинованом одјељењу основна плата увећава се сразмјерно броју часова:

- 1) за комбинацију од два разреда 6%,
- 2) за комбинацију од три разреда 9%,
- 3) за комбинацију од четири или више разреда ..... 11%.

Члан 21.

(1) Наставницима и васпитачима који у одјељењу или групи имају дјецу са посебним потребама основна плата увећава се 1% за свако дијете са посебним потребама, сразмјерно броју часова за наставнике, односно сати за васпитаче проведених са том дјецом у току седмице, а највише 3%.

(2) Васпитно-образовним радницима и медицинским радницима који раде у школама за дјецу са сметњама у развоју и у васпитним групама за дјецу са сметњама у развоју у предшколским установама основна плата увећава се 10%.

(3) Чистачицама, куварима и возачима који раде у школама за дјецу са сметњама у развоју основна плата увећава се 5%.

(4) Ако је у васпитној групи укључено дијете са сметњама у развоју и у складу са чланом 55. Закона о предшколском васпитању и образовању ангажован сарадник за васпитача, због специфичних потреба дјетета са сметњама у развоју у раном развојном периоду, период његовог ангажовања зависи од периода боравка дјетета са сметњама у развоју у групи.

(5) Финансирање рада сарадника за васпитача из става 3. овог члана обезбјеђује оснивач предшколске установе.

(6) Наставницима и стручним сарадницима који само дио часова изводе у установама за дјецу са сметњама у развоју основна плата увећава се 10% само за те часове.

(7) Наставницима и стручним сарадницима који дио часова изводе у посебним одјељењима за дјецу са сметњама у развоју, која су формирана унутар школа, основна плата увећава се 10% само за те часове.

Члан 22.

Запослени у установама културе који своје послове обављају на терену, у природи, с циљем заштите и рестаурације културног наслеђа, основна плата увећава се за накнаду

за повећане трошкове боравка за вријеме рада на терену у висини 10% дневно од цијене рада утврђене у складу са законима дјелатности.

Члан 23.

(1) Радницима у установама културе који раде у посебним условима (рад на машинама и уређајима с повећаним опасностима, рад с отровима, зрачењима, канцерогеним, патогеним и сличним материјама), ако су стално и редовно више од 50% радног времена изложени изворима опасности, основна плата увећава се 10%.

(2) Радницима који повремено раде у лабораторији и на терену, а на тим мјестима су прописане посебне и поштрене мјере опреза и заштите (рад са високом електричном енергијом, рад са покретним механичким дјеловањима веће снаге, рад у срединама у којима постоји висок ниво буке и вибрација, рад изложен штетном електромагнетном зрачењу, радиоактивном зрачењу и сл.) и радницима који су изложени посебном психофизичком оптерећењу, ако стално и редовно раде више од 50% радног времена под таквим условима, основна плата увећава се 10%.

(3) Свака установа утврдиће послове, односно радна мјеста с изворима опасности, вријеме, односно услове изложености опасностима, те врсту прегледа и рокове у којима се запослени морају упућивати на периодичне прегледе.

Члан 24.

Запосленима у установама културе који редовно радно вријеме остварују у двије смјене у радном дану основна плата увећава се 0,25% по радном дану.

Члан 25.

(1) У предшколској установи у којој је број дјеце одлуком оснивача увећан за 20% од норматива прописаног прописом којим се уређује предшколско васпитање и образовање рад васпитача дефинише се као рад са посебним оптерећењем.

(2) У случају из става 1. овог члана, васпитачу запосленом у предшколској установи основна плата може се увећати до 20%.

Члан 26.

(1) Наставнику, васпитачу и стручном сараднику у предшколским установама, основним, средњим, умјетничким и специјалним школама и ђачким домовима, који стекне стручно звање ментора, савјетника и вишег савјетника на основу оцјењивања и напредовања, основна плата увећава се:

- 1) за стручно звање ментора 5%,
- 2) за стручно звање савјетника 7,5%,
- 3) за стручно звање вишег савјетника ..... 10%.

(2) Основна плата глумца по квалитативним категоријама стеченим на основу награда, признања и признатог квалитета увећава се на сљедећи начин:

- 1) прва глумачка група, глумац првак 30%,
2) друга глумачка група ..... 15%.

3. Накнада плате

Члан 27.

(1) Послодавац је дужан раднику исплатити накнаду плате у висини од 100%, осим у законом утврђеним случајевима и у случајевима утврђеним у члану 7. овог колективног уговора.

(2) У случају замјене радника који је одсутан са посла дуже од три наставна дана, односно радна дана у предшколским установама, радник који га замјењује има право на накнаду.

(3) Радник има право на накнаду плате за вријеме привремене спријечености за рад у складу са прописима о здравственом осигурању.

Члан 28.

(1) Запослени ког рјешењем одреди директор школе има право на накнаду за обављање послова администрације јединственог информационог система Министарства просвјете и културе – еДневника у оним школама које имају имплементиран информациони систем.

(2) Запослени ког рјешењем одреди директор школе именује се за обављање послова из става 1. овог члана на период од 1. августа текуће школске године до 30. јуна наредне школске године.

(3) Рјешење из става 1. овог члана доставља се Министарству просвјете и културе до 31. августа за наредну школску годину.

(4) Висина накнаде из става 1. овог члана износи:

1) за школе до 200 ученика – 4% основне плате наставника основне/средње школе у Републици,

2) за школе од 201 до 500 ученика – 5% основне плате наставника основне/средње школе у Републици,

3) за школе од 501 до 800 ученика – 6% основне плате наставника основне/средње школе у Републици,

4) за школе од 801 до 1100 ученика – 7% основне плате наставника основне/средње школе у Републици,

5) за школе преко 1100 ученика – 8% основне плате наставника основне/средње школе у Републици.

4. Учешће у добити по основу иновације, изума и техничких унапређења

Члан 29.

(1) Послодавац одлуком органа управљања уређује услове и начин утврђивања учешћа радника у добити оствареној на основу иновације, изума, техничких унапређења и других видова стваралаштва.

(2) Висину накнаде утврђује комисија, с тим да ова накнада не може бити нижа од 30% годишње остварене добити по овом основу.

5. Остала примања радника

Члан 30.

Послодавац запосленима исплаћује:

1) дневницу за службено путовање у Републици, Федерацији БиХ и у иностранству у износу који одреди Влада посебним актом,

2) накнаду трошкова превоза код доласка на посао и повратка с посла раднику којем је мјесто становања удаљено од радног мјеста преко четири километра у једном правцу, а највише до 50 километара у једном правцу, у висини до пуне цијене мјесечне превозне карте у јавном саобраћају,

3) отпремнину приликом одласка радника у пензију у висини три просјечне мјесечне нето плате радника остварене у посљедња три мјесеца прије остваривања права на пензију,

4) трошкове за прво полагање приправничког и других испита који су у сврху стручног оспособљавања радника,

5) накнаду трошкова за коришћење сопственог аутомобила приликом обављања службеног посла по налогу послодавца – у висини до 20% цијене горива по једном литру за сваки пређени километар,

6) накнаду по основу обављања функције предсједника актива директора основних или средњих школа у висини 15% на основну плату.

Члан 31.

(1) Запослени у установама образовања и културе имају право на накнаду трошкова превоза приликом доласка на посао и повратка с посла, а којима је мјесто становања удаљено од радног мјеста преко четири километра у једном правцу, а највише до 50 километара у једном правцу, у висини до пуне цијене мјесечне превозне карте у јавном саобраћају.

(2) Запослени у установама образовања и културе има право на накнаду трошкова превоза у јавном градском саобраћају код превозника који обављају превоз путника у градском, приградском или међуградском линијском саобраћају.

(3) Накнада трошкова превоза из става 2. овог члана остварује се тако да запослени сваки мјесец приликом обрачуна трошкова превоза прилаже мјесечну карту издату на своје име, а накнада му се исплаћује на текући рачун.

(4) Уговарање цијене мјесечне карте код овлашћеног превозника у случају колективног превоза радника обавља руководилац установе или лице које он овласти у складу са одредбама закона којим се уређују јавне набавке.

(5) Запослени у установама образовања и културе који своје право на накнаду трошкова превоза не остварује путем мјесечне карте, нити путем уговорене цијене мјесечне карте, а ком је мјесто становања удаљено од радног мјеста преко четири километра у једном правцу, а највише до 50 километара у једном правцу, има право на накнаду трошкова превоза у висини до пуне цијене мјесечне превозне карте у јавном саобраћају или до пуне уговорене цијене мјесечне карте код превозника.

(6) Мјесто становања је адреса наведена у потврди о пребивалишту коју издаје надлежни орган.

(7) Запослени чије је мјесто становања удаљено од радног мјеста више од четири километра у једном правцу, а највише до 50 километара у једном правцу, дужан је доставити овјерену изјаву о удаљености мјеста становања од радног мјеста и начину исплате накнаде за превоз руководиоцу установе образовања или културе или лицу које он за то овласти, која садржи сљедеће податке:

1) име, презиме и датум рођења запосленог,

2) правни основ за давање изјаве,

3) адресу становања,

4) да ли запослени користи услуге превозника у јавном саобраћају или властито превозно средство,

5) изјаву дату под пуном материјалном и кривичном одговорношћу да су подаци наведени у изјави тачни, а образац изјаве ће бити објављен на интернет страници Министарства просвјете и културе.

(8) Запослени је дужан пријавити сваку промјену података од којих зависи остваривање права на трошкове превоза руководиоцу установе или лицу које он за то овласти најкасније у року од пет дана од дана настале промјене.

(9) Руководилац установе или лице које он за то овласти контролише удаљености мјеста становања запосленог до радног мјеста.

(10) Изузетно из става 1. овог члана, накнада трошкова превоза припада запосленим лицима са инвалидитетом чије је мјесто удаљено од мјеста рада и мање од четири километра без обзира на поријекло инвалидности или проценат инвалидитета.

(11) Висина накнаде трошкова превоза умањује се за износ попушта који превозник одобрава појединим категоријама лица са инвалидитетом и другим запосленим са признатим статусом члана породице погинулог борца.

Члан 32.

(1) Послодавац може раднику из властитих средстава исплатити јубиларну награду за десет и двадесет година радног стажа у области образовања и културе, чија се

вриједност и начин утврђују појединачним колективним уговором или правилником којим се прописују радни односи.

(2) Послодавац раднику исплаћује јубиларну награду у висини 10 износа цијене рада утврђене Одлуком Владе о утврђивању цијене рада за тридесет година радног стажа у образовању и култури, у години када навршава те године стажа.

Члан 33.

(1) У случају остварених посебних резултата рада, послодавац може запосленог у установама у области образовања и културе наградити додјељивањем једнократне новчане накнаде.

(2) Награда из става 1. овог члана додјељује се у новчаном износу и може износити 50%, 70% или 100% висине плате радника остварене у претходном мјесецу, прије додјељивања награде.

(3) Послодавац из става 1. овог члана награђивање врши на основу објективних критеријума утврђених општим актом школе и установе.

Члан 34.

Раднику или његовој породици исплаћује се помоћ у случају:

1) смрти радника – у висини три пута по 10 износа цијене рада утврђене Одлуком Владе,

2) смрти члана породице, и то: брачног и ванбрачног супружника, дјеце (брачне, ванбрачне или усвојене), пасторчади, дјеце узете под старатељство и друге дјеце без родитеља узете на издржавање, мајке, оца, очуха, маћехе, усвојиоца – у висини 10 износа цијене рада утврђене Одлуком Владе,

3) рођења дјетета – у висини 10 износа цијене рада утврђене Одлуком Владе.

Члан 35.

Примања радника по основу овог колективног уговора исплаћиваће се из буџета Републике за текућу годину у складу са Законом о извршењу буџета, изузев за раднике запослене у предшколским установама, чија ће примања из овог колективног уговора бити финансирана из буџета надлежне јединице локалне самоуправе.

VII ОДГОВОРНОСТ ЗА ПОВРЕДУ ОБАВЕЗА ИЗ УГОВОРА О РАДУ И МАТЕРИЈАЛНА ОДГОВОРНОСТ РАДНИКА

1. Повреда обавеза из уговора о раду од стране радника

Члан 36.

(1) Повреду обавезе из уговора о раду радник чини неизвршавањем или немарним, неблаговременим и несавјесним извршавањем радне обавезе.

(2) Повреду радне обавезе радник може извршити чињењем или нечињењем.

(3) За повреду радне обавезе радник одговара у поступку за утврђивање одговорности.

(4) Одговорност за повреду радне обавезе не искључује кривичну, прекршајну и материјалну одговорност.

2. Врсте повреде радних обавеза

Члан 37.

(1) Повреде радних обавеза могу бити:

1) теже повреде радних обавеза, које су прописане Законом о раду и законима дјелатности,

2) лакше повреде радних обавеза, које су утврђене овим колективним уговором и општим актом послодавца.

(2) Тежом повредом радних обавеза сматра се такво понашање радника на раду или у вези са радом којим се наноси озбиљна штета интересима послодавца и понашање радника из кога се основано може закључити да даљи рад радника код послодавца не би био могућ.

(3) Лакшом повредом радних обавеза сматрају се пропусти у раду и у вези са радом који немају значајније штетне посљедице по послодавца и који се не сматрају тежим повредама радних обавеза.

(4) Лакше повреде радних обавеза су:

1) кашњење на посао и одлазак прије истека радног времена,

2) некоректан однос према странкама и колегама,

3) друга понашања која штете угледу установа и институција, а која ће се утврдити општим актима послодавца.

(5) За повреду радних обавеза и радне дисциплине раднику се може изрећи једна од сљедећих мјера:

1) писмено упозорење,

2) новчана казна,

3) престанак радног односа.

(6) Мјера из става 5. тачка 3) овог члана не може се изрећи за лакше повреде радне обавезе.

3. Дисциплински поступак

Члан 38.

(1) Овим колективним уговором уређују се покретање, вођење и застарјелост дисциплинског поступка за утврђивање дисциплинске одговорности због повреде радних обавеза и друга питања од значаја за заштиту радне дисциплине и питање материјалне одговорности радника.

(2) Установе из области васпитања, образовања и културе обавезне су да донесу правилник о дисциплинском поступку у складу са овим колективним уговором.

Члан 39.

(1) Иницијативу за покретање дисциплинског поступка може дати сваки радник и непосредни руководилац који има сазнања о учињеној повреди радне обавезе.

(2) Иницијатива за покретање дисциплинског поступка подноси се у писаној форми и мора бити образложена и поткријепљена доказима.

Члан 40.

Дисциплински поступак покреће се захтјевом, који треба да садржи: име и презиме радника који је учинио повреду радне обавезе, радно мјесто, занимање и друге потребне податке, чињенични опис повреде радне обавезе, вријеме, мјесто и начин извршења, врсту и правну квалификацију повреде радне обавезе, посљедице учињене повреде, податке о причињеној штети, доказе за наводе из захтјева и друго.

Члан 41.

Руководилац органа закључком одбацује захтјев у сљедећим случајевима:

- 1) ако радња описана у захтјеву није прописана као повреда радне дужности,
- 2) ако је наступила застарјелост за покретање дисциплинског поступка,
- 3) ако је запосленом престао радни однос,
- 4) ако је захтјев неблаговремен.

Члан 42.

(1) Дисциплински поступак против радника који је учинио повреду радне обавезе покреће непосредни руководилац или лице које он овласти.

(2) Поступак утврђивања одговорности за теже повреде радних обавеза и дужности спроводи дисциплинска комисија.

(3) Дисциплинску комисију чине три члана, од којих један мора бити из реда синдиката којем радник припада.

(4) Чланове дисциплинске комисије именује орган управљања из реда запослених, осим представника синдиката, које именује надлежни орган синдиката.

(5) Изузетно, у случајевима када радник није члан синдиката све чланове дисциплинске комисије именује орган управљања из реда запослених.

(6) Изузетно, у случају када синдикална организација одбије да именује свог представника у дисциплинску комисију, све чланове дисциплинске комисије именује орган управљања из реда запослених.

(7) Дисциплинску комисију именује орган управљања рјешењем.

Члан 43.

(1) Лице овлашћено за покретање дисциплинског поступка дужно је поднијети захтјев у року од три мјесеца од дана сазнања, а најкасније у року од шест мјесеци од учињене повреде радне обавезе.

(2) Прије покретања дисциплинског поступка против радника, директор је обавезан да саслуша радника уз присуство предсједника синдикалне организације или члана синдиката којег он овласти.

(3) Рјешење о покретању дисциплинског поступка, заједно са комплетном документацијом и свим прилозима, обавезно се доставља раднику, дисциплинској комисији и синдикалној организацији.

(4) Дисциплинска комисија ради у пуном саставу, а одлуке доноси већином гласова.

(5) Раднику против ког је покренут дисциплински поступак органи који воде поступак обавезни су омогућити приступ потребној документацији и присуство сједницама на којима се расправља о дисциплинској одговорности.

Члан 44.

(1) По пријему захтјева, предсједник дисциплинске комисије позива подносиоца захтјева, радника против кога се води дисциплински поступак, представнике синдиката, свједоке и друга лица за утврђивање дисциплинске одговорности.

(2) Позив мора бити уручен осам дана прије одржавања расправе.

(3) Расправом руководи предсједник дисциплинске комисије, који даје и одузима ријеч, поставља питања, тражи објашњења, а након тога даје ријеч члановима дисциплинске комисије.

(4) Расправа ће се одложити ако не постоји доказ да је позив уручен, односно ако је радник оправдано спријечен да дође на расправу, а тада се одређује нови термин одржавања расправе.

(5) О току расправе из става 3. овог члана води се записник.

Члан 45.

(1) Дисциплинска комисија, након спроведеног поступка и утврђеног чињеничног стања, предлаже директору да обустави поступак ако је наступила застара за покретање и вођење поступка.

(2) У случају да дисциплинска комисија након спроведеног поступка утврди да радник није одговоран, предлаже директору да радника ослободи одговорности.

(3) Ако дисциплинска комисија након спроведеног поступка утврди да је радник одговоран због учињене повреде радне обавезе, предлаже директору да изрекне једну од сљедећих дисциплинских мјера:

1) писмено упозорење,

2) новчану казну, у висини до 20% основне плате радника за мјесец у којем је новчана казна изречена, у трајању до три мјесеца, која се извршава обуставом од плате, на основу одлуке послодавца о изреченој мјери,

3) престанак радног односа.

(4) Дисциплинска комисија може предложити директору да раднику за тежу повреду радне обавезе или непоштовања радне дисциплине у смислу става 3. т. 2) и 3) овог члана, ако сматра да постоје олакшавајуће околности или да повреда радне обавезе, односно непоштовања радне дисциплине није такве природе да раднику треба да престане радни однос и да умјесто отказа уговора о раду изрекне једну од сљедећих мјера:

1) новчану казну у висини до 20% основне плате радника за мјесец у коме је новчана казна изречена у трајању до три мјесеца, која се извршава обуставом од плате, на основу одлуке о изреченој мјери,

2) писмено упозорење са најавом отказа уговора о раду, у којем се наводи да ће послодавац раднику отказати уговор о раду без поновног упозорења, ако у наредном року од шест мјесеци учини повреду радне обавезе или непоштовања радне дисциплине.

(5) Ако радник учини пропуст у раду или у вези са радом који се не сматра тежом повредом радних обавеза у смислу члана 37. став 2. овог колективног уговора, на приједлог дисциплинске комисије директор ће га писмено упозорити на такво понашање или изрећи мјеру из става 3. т. 1) или 2) овог члана, па ако радник, и поред тог упозорења, понови исти или други пропуст у року од једне године, такво поновљено понашање сматраће се тежом повредом радних обавеза због које послодавац може отказати уговор о раду.

Члан 46.

(1) На првостепену одлуку радник против ког се водио дисциплински поступак и подносилац захтјева могу поднијети жалбу другостепеном органу, односно органу управљања у року од 15 дана од пријема одлуке.

(2) Жалба одлаже извршење одлуке, а одлука другостепеног органа је коначна.

Члан 47.

(1) Покретање поступка за утврђивање одговорности радника застаријева у року од три мјесеца од дана када је повреда учињена, односно од дана сазнања за повреду, а најдаље у року од шест мјесеци од дана када је повреда учињена.

(2) Вођење поступка застаријева протеклом шест мјесеци од дана покретања поступка за утврђивање одговорности радника.

(3) Извршењу изречене мјере за повреду радне обавезе не може се приступити ако је протекло више од два мјесеца од дана коначне одлуке којом је мјера изречена.

Члан 48.

(1) Лакшу повреду радне обавезе утврђује и одговарајућу дисциплинску мјеру изриче директор или лице које он овласти.

(2) При изрицању дисциплинске мјере радник против ког се мјера изриче мора бити саслушан у присуству представника синдиката којем радник припада.

4. Накнаде материјалне штете

Члан 49.

(1) Ако радник намјерно или из крајње непажње проузрокује материјалну штету, дужан је да је надокнади.

(2) Ако се висина штете не може утврдити у тачном износу, њена се висина утврђује у паушалном износу од стране комисије коју именује директор или лице које он овласти.

(3) Ако штету проузрокује више радника, сваки од њих одговара за дио штете који је проузроковао, а ако се не може утврдити дио штете који је проузроковао сваки поједини радник, сматра се да су сви подједнако одговорни и штету надокнађују у једнаким дијеловима.

(4) Ако је правоснажном пресудом утврђено да је више радника извршењем кривичног дјела проузроковало штету, за штету одговарају солидарно.

(5) Ако се не може утврдити тачан износ накнаде штете или ако би утврђивање њене висине проузроковало несразмјерне трошкове, висина накнаде штете утврђује се у паушалном износу.

(6) Ако је проузрокована штета знатно већа од утврђеног паушалног износа накнаде штете, послодавац може захтијевати накнаду у висини пуног износа проузроковане штете.

(7) У раду комисије учествује и представник синдиката којем радник припада.

(8) Радник који на раду и у вези са радом причини материјалну штету послодавцу може се ослободити плаћања накнаде за штету ако би тиме била угрожена егзистенција радника и његове породице и у другим случајевима утврђеним појединачним колективним уговором или правилником о раду.

Члан 50.

(1) За штету коју радник на раду или у вези са радом причини трећем лицу радник и послодавац одговарају солидарно.

(2) Послодавац који је, у складу са ставом 1. овог члана, надокнадио штету трећем лицу има право да захтијева да му радник надокнади исплаћени износ.

Члан 51.

(1) Радник има право на накнаду штете од послодавца коју претрпи на раду или у вези са радом, осим ако је штета настала његовом кривицом или крајњом непажњом.

(2) Ако се између послодавца и радника не постигне сагласност о висини и начину накнаде штете, оштећена страна своје право на накнаду штете остварује путем надлежног суда, у складу са законом.

5. Удаљење радника са рада

Члан 52.

(1) Ако је радник затечен у вршењу радњи за које се основано сумња да представљају кривично дјело, тежу повреду радне обавезе или радњи које угрожавају имовину веће вриједности, послодавац га може удаљити с рада и прије отказивања уговора о раду.

(2) Удаљење радника са рада може трајати најдуже до три мјесеца, у ком року је послодавац дужан да одлучи о одговорности радника.

(3) Ако је против радника покренут кривични поступак, удаљење радника траје до окончања кривичног поступка, ако послодавац другачије не одлучи.

(4) Радник коме је одређен притвор удаљује се са рада од првог дана притвора, док притвор траје.

Члан 53.

По истеку удаљења из члана 52. став 2. овог колективног уговора послодавац је дужан да радника врати на рад или да му откаже уговор о раду ако за то постоје оправдани разлози из члана 179. Закона о раду.

Члан 54.

(1) За вријеме привременог удаљења радника са рада, у смислу члана 52. овог колективног уговора, раднику припада накнада плате у висини 50% основне плате коју би остварио да је на раду.

(2) Накнаду плате за вријеме привременог удаљења са рада, у смислу члана 52. овог колективног уговора, исплаћује послодавац, уз право на регресни захтјев од органа који је покренуо кривични поступак, односно одредио притвор.

Члан 55.

Раднику који је био привремено удаљен са рада у смислу члана 52. овог колективног уговора припада разлика између износа накнаде плате примљене по основу члана 54. став 1. овог колективног уговора и пуног износа плате, и то:

1) ако кривични поступак против њега буде обустављен правноснажном одлуком, или ако правноснажном одлуком буде ослобођен оптужбе, или је оптужба против њега одбијена, али не због ненадлежности, на терет органа који је покренуо кривични поступак, односно одредио притвор,

2) ако раднику не престане радни однос због учињене теже повреде радне дужности, на терет послодавца.

VIII ЗАШТИТА ПРАВА РАДНИКА

Члан 56.

(1) Ако радник сматра да му је од стране послодавца повријеђено право из радног односа, може поднијети захтјев послодавцу да му обезбиједи остваривање тог права у року од 30 дана од дана сазнања за повреду права, а најдаље у року од три мјесеца од дана учињене повреде.

(2) У случају захтјева радника, директор или орган управљања су обавезни дати писмени одговор у року 30 дана од дана подношења, а ако у том року не одлучи, сматраће се да је захтјев прихваћен.

(3) У случају повреде права радника прије тражења заштите код надлежног суда, радник и послодавац радни спор могу ријешити споразумом или арбитражом уз учешће Агенције за мирно рјешавање радних спорова.

(4) Право на подношење приједлога за мирно рјешавање радног спора пред Агенцијом за мирно рјешавање радних спорова или тужбе пред надлежним судом није условљено претходним обраћањем радника послодавцу за заштиту права.

(5) Приједлог за мирно рјешавање радног спора пред Агенцијом за мирно рјешавање радних спорова радник може да поднесе у року од 30 дана од дана сазнања за повреду права, а најкасније у року од три мјесеца од дана учињене повреде.

(6) Тужбу пред надлежним судом за заштиту права радник може да поднесе најкасније у року од шест мјесеци од дана сазнања за повреду права или од дана учињене повреде.

(7) Ако се истовремено најмање десет радника или најмање 10% од укупног броја запослених радника обратило послодавцу за заштиту права из радног односа, послодавац је дужан да затражи и размотри мишљење синдиката или савјета радника ако код послодавца није успостављен синдикат.

Члан 57.

(1) С циљем рјешавања питања изнесених у захтјеву из члана 50. став 2. овог уговора, радник и послодавац спорно питање могу изнијети пред арбитражну комисију.

(2) Арбитражну комисију чине три члана, од којих једног члана одређује послодавац, једног синдикат којем радник припада, а једног члана одређују споразумно.

(3) Чланови арбитражне комисије морају бити лица која имају потребна стручна знања за рјешавање спорног питања.

(4) Арбитражна комисија коначну одлуку доноси у року од 30 дана од дана почетка поступка.

Члан 58.

(1) Арбитражна комисија разматра спорно питање и о њему одлучује на сједници.

(2) Арбитражна комисија одлучује у оквиру предмета спора у складу са законом и овим колективним уговором и правно релевантним чињеницама за рјешавање спорног питања.

(3) Ако је потребно, арбитражна комисија може одредити и вјештачење с циљем доношења законите и праведне одлуке.

(4) Трошкове вјештачења сноси она страна која изгуби спор.

Члан 59.

(1) Арбитражна комисија доноси одлуке већином гласова.

(2) Одлука арбитражне комисије мора бити образложена.

(3) Одлука арбитражне комисије је коначна и против ње није допуштена жалба, нити се може тражити судска заштита.

Члан 60.

У школи, односно у предшколској установи, усљед промјене у наставном плану и програму, смањеног броја ученика / одјељења / васпитних група или статусне промјене школе, односно предшколске установе, може доћи до смањења броја потребних наставника/васпитача, стручних сарадника и осталих запослених, односно до умањења процента радног времена / норме.

Члан 61.

Основни критеријуми за бодовање радника који су дјелимично или у потпуности изгубили норму / проценат радног времена у основним и средњим школама и предшколским установама су:

1) године радног стажа,

- 2) статус члана породице погинулог борца Одбрамбено-отаџбинског рата Републике Српске,
- 3) здравствено стање радника и
- 4) степен стручне спреме.

Члан 62.

(1) Бодовање по основу година радног стажа, статуса члана породице погинулог борца Одбрамбено-отаџбинског рата Републике Српске, здравственог стања радника и степена стручне спреме врши се на сљедећи начин:

1) године радног стажа:

1. за једну годину радног стажа у васпитно-образовној установи ..... 6 бодова,
2. за једну годину радног стажа у васпитно-образовној установи, као неверификовани радник ..... 3 бода,
3. за једну годину радног стажа оствареног на другим пословима, ван васпитно-образовне установе ..... 2 бода;

2) раднику који има статус члана породице погинулог борца Одбрамбено-отаџбинског рата Републике Српске додјељује се 9 бодова;

3) здравствено стање радника:

1. инвалидитет I и II категорије или 100% инвалидитет ..... 14 бодова,
2. инвалидитет III категорије или 90% инвалидитет ..... 12 бодова,
3. инвалидитет IV категорије или 80% инвалидитет ..... 10 бодова,
4. инвалидитет V категорије или 70% инвалидитет ..... 8 бодова,
5. инвалидитет VI категорије или 60% инвалидитет ..... 6 бодова,
6. инвалидитет VII категорије или 50% инвалидитет ..... 5 бодова,
7. инвалидитет VIII категорије или 40% инвалидитет ..... 3 бода,
8. инвалидитет IX категорије или 30% инвалидитет ..... 2 бода,
9. инвалидитет X категорије или 20% инвалидитет ..... 1 бод;

4) стручна спрема, предвиђена актом о систематизацији радних мјеста, за радно мјесто на које је радник распоређен:

1. висока стручна спрема – VII степен ..... 12 бодова,
2. виша стручна спрема – VI степен ..... 10 бодова,
3. висококвалификовани радник – V степен и специјалиста ..... 8 бодова,
4. средња стручна спрема – IV степен ..... 6 бодова,
5. средња стручна спрема – III степен ..... 5 бодова,
6. неквалификовани радник ..... 4 бода.

(2) Ако радник има виши степен стручне спреме од оног који је актом о систематизацији радних мјеста предвиђен за радно мјесто на које је распоређен, признаје му се и бодује се степен стручне спреме потребне за радно мјесто на које је распоређен.

Члан 63.

(1) Поред основних критеријума наведених у чл. 61. и 62. овог колективног уговора на основу којих се врши бодовање радника који су дјелимично или у потпуности изгубили

норму, основне и средње школе и предшколске установе могу својим правилником о бодовању радника који су дјелимично или у потпуности изгубили норму одредити и друге критеријуме и елементе – посебне критеријуме бодовања.

(2) Правилник о бодовању радника који су дјелимично или у потпуности изгубили норму / проценат радног времена (у даљем тексту: Правилник о бодовању) доноси школски одбор, односно управни одбор, на приједлог директора основне или средње школе, односно предшколске установе, а уз претходно прибављено мишљење репрезентативног синдиката.

(3) Правилник о бодовању који доносе основне и средње школе и предшколске установе мора садржавати основне критеријуме и бодове из чл. 61. и 62. овог колективног уговора, који чине 80% бодова од укупног броја бодова предвиђених Правилником, док ће посебне критеријуме и бодове које ће прописати школе чинити максимално 20% бодова од укупног броја бодова одређених Правилником.

(4) Посебним критеријумима бодовања из става 1. овог члана могу се обухватити резултати остварени на такмичењима, социјални статус радника и други критеријуми.

(5) Максимални број бодова који се може остварити на основу основних критеријума износи 272 бода, док максимални број бодова који се може остварити на основу посебних критеријума износи 70 бодова.

(6) Максимални број бодова који се може остварити на основу основних и посебних критеријума износи 342.

Члан 64.

(1) Бодовање радника који су дјелимично или у потпуности изгубили норму – проценат радног времена врши Комисија за одређивање технолошког вишка (у даљем тексту: Комисија).

(2) Комисију из става 1. овог члана именује директор.

(3) Комисију из става 1. овог члана чине три члана.

(4) Наставничко вијеће у школи, а стручно вијеће у предшколским установама, предлаже два члана Комисије, а репрезентативна синдикална организација предлаже једног члана Комисије.

(5) Мандат Комисије траје двије године.

(6) Радника или члана уже породице радника који је члан Комисије, а који би након бодовања могао дјелимично или у потпуности изгубити норму, замијениће другим чланом.

(7) Комисија прикупља документацију за критеријуме који се бодују и у року од 15 дана објављује резултате бодовања на огласној табли школе, односно предшколске установе.

(8) Радник који сматра да није правилно бодован има право приговора школском одбору, односно управном одбору у року од осам дана од дана објављивања резултата бодовања.

(9) Школски одбор, односно управни одбор обавезан је да у року од седам дана размотри приговор радника и донесе коначну одлуку.

Члан 65.

(1) Радник за ког Комисија утврди да има најмање бодова може бити:

- 1) одређен за умањење норме,
- 2) упућен на актив директора ради допуне норме,
- 3) проглашен технолошким вишком.

(2) У случају да два или више радника при бодовању освоје исти број бодова, предност има онај радник који је у претходној школској години дјелимично или у потпуности изгубио норму.

(3) Ако нико од радника не оствари предност у складу са ставом 2. овог члана, предност има онај радник који је остварио већи број бодова по основу радног стажа у васпитно-образовној установи, односно који има дужи радни стаж у образовању.

IX ПРЕСТАНАК РАДНОГ ОДНОСА

1. Трајање отказног рока

Члан 66.

(1) У случају престанка радног односа отказом уговора о раду од стране послодавца, осим у случајевима из члана 179. став 1. т. 2) и 5) и ст. 2. и 3. Закона о раду, отказни рок зависи од дужине радног стажа радника и утврђује се за радни стаж:

- 1) од двије до десет година радног стажа ..... 30 дана,
- 2) преко десет до двадесет година радног стажа ..... 45 дана,
- 3) преко двадесет до тридесет година радног стажа ..... 75 дана,
- 4) преко тридесет година радног стажа ..... 90 дана.

(2) Наставнику који изводи наставу не може се одобрити споразумни прекид радног односа 30 дана прије завршетка наставног процеса.

2. Отпремнина

Члан 67.

(1) Раднику који је закључио уговор о раду на неодређено вријеме, а којем престане радни однос отказом уговора о раду од стране послодавца, након најмање двије године непрекидног рада код послодавца, због престанка потребе за радом радника из економских, организационих и технолошких разлога и у осталим случајевима у складу са Законом о раду, припада право на отпремнину на терет послодавца.

(2) Висина отпремнине зависи од дужине рада радника код послодавца и израчунава се тако да се помножи просјечна мјесечна нето плата радника у посљедња три мјесеца, прије престанка уговора о раду, бројем година рада радника код послодавца:

- 1) за рад од двије до десет година 0,35;

- 2) за рад преко десет, закључно до двадесет година 0,40;
- 3) за рад од преко двадесет до тридесет година 0,45;
- 4) за рад преко тридесет година ..... 0,50.

(3) Ако раднику није исплаћена плата у неком или три посљедња мјесеца, као основ за отпремнину узима се обрачуната плата за тај период у складу са Законом о платама и овим колективним уговором.

(4) Отпремнина из става 2. овог члана не може бити већа од шест просјечних мјесечних плата исплаћених раднику у посљедња три мјесеца прије престанка уговора о раду.

X УСЛОВИ ЗА РАД СИНДИКАТА

Члан 68.

Послодавац је дужан да Синдикату омогући дјеловање у складу са његовом улогом и задацима, Статутом, Програмом и међународним конвенцијама о раду за активности, као што су:

- 1) да покреће иницијативе, подноси захтјеве и приједлоге и да заузима ставове од значаја за материјални, економски и социјални положај радника,
- 2) да се мишљења и приједлози Синдиката размотре прије доношења одлуке од значаја за материјални, економски и социјални положај радника и да се у односу на њих определијели.

Члан 69.

Послодавац обезбјеђује репрезентативном синдикату сљедеће услове за његово дјеловање:

- 1) коришћење одговарајуће просторије и потребне административно-техничке и рачуноводствене услуге,
- 2) накнаду по основу обављања функције предсједника или повјереника репрезентативне синдикалне организације у висини од 15% на основну плату код послодавца до 100 радника, односно за сваких наредних 100 радника још по 2,5% на основну плату ако су синдикално организовани у складу са Статутом тог синдиката,
- 3) накнаду од 25% на основну плату за професионално обављање функције предсједника или повјереника ако је број запослених преко 500, о чему се закључује посебан уговор.

Члан 70.

(1) Синдикалног представника због његове синдикалне активности, ако дјелује у складу са важећим законима, колективним уговорима и општим актима, није могуће без сагласности надлежног органа Синдиката распоредити на друго радно мјесто, нити упутити на рад код другог послодавца.

(2) Због синдикалног дјеловања послодавац не може без сагласности надлежног органа синдиката покренути против синдикалног представника дисциплински или одштетни поступак, нити га на други начин довести у неугодан или подређен положај.

(3) Право из става 2. овог члана траје за вријеме обављања функције и годину дана након истека функције.

(4) Синдикални представници у смислу овог члана су и представници синдиката на вишим нивоима који своју функцију обављају волонтерски, а запослени су код послодавца.

(5) Након истека мандата и престанка професионалног ангажовања, предсједнику Синдиката образовања, науке и културе обезбјеђује се повратак на исто радно мјесто или одговарајуће у складу са стручном спремом код истог послодавца.

Члан 71.

(1) Представницима Синдиката мора се омогућити одсуствовање са посла због присуствовања синдикалним састанцима, конференцијама, сједницама и конгресима и ради оспособљавања на курсевима и семинарима.

(2) Представницима Синдиката обезбјеђује се приступ свим радним мјестима код послодавца кад је то потребно за обављање њихове функције.

(3) У случају потребе прикупљања средстава солидарности, представници радника, које Синдикат за то овласти, имају право да ту активност обављају у одговарајућим просторијама или погонима послодавца.

(4) Представницима Синдиката дозвољено је да истичу обавјештења Синдиката у просторијама послодавца на мјестима која су приступачна радницима.

(5) Представницима Синдиката дозвољава се да користе најмање два часа мјесечно у току радног времена за састанке у установи и два часа седмично за остале синдикалне активности.

(6) Директор или предсједник органа управљања у васпитно-образовним установама и установама културе обавезан је позвати предсједника синдикалне организације на сједницу органа управљања са утврђеним дневним редом и материјалима за сједницу.

(7) Директори васпитно-образовних установа и установа културе дужни су да представницима Синдиката дозволе да радницима достављају информације, билтене, публикације, летке и друге документе Синдиката.

(8) Директори васпитно-образовних установа и установа културе дужни су обезбиједити слободан приступ спољним синдикалним представницима у организацију синдиката организовану код њега, с тим да те активности и посјете буду раније најављене.

(9) Активности синдиката врше се тако да не иду на штету редовног функционисања послодавца и радне дисциплине.

Члан 72.

Послодавац је дужан обезбиједити обрачун и уплату синдикалне чланарине обуставом износа чланарине из плата радника – чланова Синдиката, приликом сваке

исплате плате, а према одлуци надлежног органа Савеза синдиката Републике Српске, уз писмену сагласност, односно синдикалну приступницу радника.

XI ИНФОРМИСАЊЕ РАДНИКА

Члан 73.

(1) Послодавац је дужан информисати радника о правима, дужностима и одговорностима, а посебно из Закона о раду и Колективног уговора, платама, условима рада, начину заштите права радника, општем стању и перспективи послодавца и дјелатности, те плановима за будући развој, перспективи радног односа, условима рада и заштите на раду.

(2) Послодавац је дужан да радника обавјештава о свим активностима које се односе на утврђивање престанка потребе за радом радника, а сваког радника лично да упозна са могућностима за рјешавање његовог радноправног статуса.

(3) Синдикат има право да захтијева од послодавца и друге информације битне за остваривање права радника.

XII ПОСЕБНЕ ОДРЕДБЕ

1. Остваривање права на штрајк

Члан 74.

(1) Послодавац и Синдикат дужни су предузети све мјере с циљем отклањања узрока који доводе до штрајка, а ако и поред предузетих мјера до штрајка дође, организује се и води у складу са Законом о штрајку.

(2) Прије доношења коначне одлуке о ступању у штрајк, послодавац и Синдикат обавезују се да арбитражом покушају да ријеше настали спор.

2. Заједничка комисија

Члан 75.

(1) За тумачење и праћење примјене овог колективног уговора и за рјешавање спорних питања која настану у спровођењу Колективног уговора учесници споразумно формирају комисију од шест чланова, од којих свака страна потписница овог колективног уговора именује по три представника.

(2) Комисија доноси закључке консензусом.

ХИИ ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 76.

(1) У случају спора о закључивању, примјени, измјени или допуни, односно отказивању овог колективног уговора, примјењиваће се одредбе Закона о раду и Одлуке о утврђивању увећања плате, висине примања по основу рада и висине помоћи раднику.

(2) Учесници у закључивању овог колективног уговора могу споразумно да промијене одредбе овог колективног уговора.

(3) Рјешавање насталог спора учесници у закључивању овог колективног уговора могу повјерити арбитражи.

(4) Одлука арбитраже доноси се консензусом и обавезујућа је за стране у спору.

Члан 77.

(1) Овај колективни уговор закључује се на период од три године, а сматра се закљученим кад га у истовјетном тексту потпишу његови учесници.

(2) Ступањем на снагу овог колективног уговора престаје да важи Посебни колективни уговор за запослене у области образовања и културе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, бр. 70/19 и 32/22).

(3) Овај колективни уговор ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Српске“.

Број: 07.03/020-2503/22
__ . августа 2022. године

Број: _____/22
__ . августа 2022. године

Министарство просвјете и културе
Републике Српске,
министар,
Др Наталија Тривић

Синдикат образовања, науке и
културе Републике Српске,
предсједник,
Мр Драган Гњатић

_____

_____